

Ivo Grahor:

Petletnega Miloša moška povest

2. Stric Pavle in škofov lopar

Miloš si je vsakega človeka zapomnil. Nekateri ljudi je imel rad, nekaterih ne, vendar pa svojega sovraštva ni kazal. Mati in oče sta ga učila, da mora biti z vsemi vljuden. Saj prihajajo v hišo kot gostje. V krčmi pijejo, v trgovini kupujejo. Voznikov je zmerom manj, zato moramo biti z njimi prijazni.

»Ako ti še kaj prinesejo, je stvar popolnoma v redu,« je premišljeval Miloš ob takih očetovih pridigah.

so tako vroče, da v pesku lahko skuhaš jajce.

Miloš je na tihem upal, da pojde nekoč tudi tja. Zato se mu je zdelo najpametneje, da si ohrani prijateljstvo z Lunjem. Držal se ga je in je bil vesel, da prihaja mož rad v njihovo hišo. Za čokolado, oranže, biškote in smokve se mu je lepo zahvalil, kakor ga je učila sestra Milena. Iskal je tudi prihke, da mu dokaže svoje prijateljstvo. In res jo je našel.



Stari Jazbec iz Truja mu je prinašal smokev, Joškov Francelj biškotov, Larnja pa je imel Miloš najrajši, ker je bil ta še mlad mož, visoke postave in vedno vesel. Bil je drugačen kot drugi; Miloš ni nikdar videl njegovega tovornega voza, tod se je Lunj vozil le s kočjo, pozimi s sanmi. Znan pa je bil z vsemi vozniki. Govorili so, da vozi v mesto les in deske, ki jih obdeluje na vodni žagi. V mestu uporabljajo deske za zabojčke, v katerih dobivamo potem oranže in citrone. Debele deske proda v pristanišču, kjer izdelujejo čolne in ladje.

Nekoč je Milošu tudi obljubil, da ga vzame s seboj k morju. Morje! To je velika, največja in slana voda. Ladje, parniki in jadrnice, ki so večje kot šola ali pa farna cerkev, vozijo po morju. Onkraj morja so tuje dežele. V njih živijo črni ljudje, Arabci in zamorci. Sonce sije navpično. Na bregu morja in v majhnih oazah sredi puščav rasto palme s kokosovimi orehi. Peščene puščave

Zvedel je, da bo o Binkoštih birna.

»Škof pride,« so govorili ljudje in so pripravljali za sprejem. Miloš je sišal, da pojdejo k birni tudi dečki njegove velikosti. Nekateri so bili spoznili komaj šest let. Vsi so se še veselili. Milošu pa so rekli, da je premajhen in še ne zna molitvic. Tistih, ki ne znajo molitvic in še ne hodijo v šolo, škof ne bo birnal. Odsel bo in pet let ga ne bo nazaj.

»Pet let? To ni prav,« si je dejal Miloš. Sklenil je, da pojde k birni.

Prav tiste dni se je zgodilo še nekaj. Domači so sedeli zvečer v kuhinji. Vsak je kaj delal in mati je pripovedovala o Miloševem bratcu Dušanu, ki je umrl, ko je bil star komaj pet let in pol.

»Ko je bilo Dušanu štiri leta in pol, so imeli na Premu birno,« je pripovedovala mati. »Škof je prišel tudi k nam. Videl je Dušana, ga poklical k sebi in vprašal:

»Kdo in čigav si ti, mali mož?«

Tako ga je vprašal. Duhovni gospodje, ki so spremljali škofa, so se smejali,

Dušan pa ne. Močre mu je gledal v oči in stopil na stol.

„Jaz nisem mafnos!“ je rekel.

„Glej, glej!“ je znajeval škof in ga gledal. Res si velik. Lahko bi šel že k birni. Ali pa znaš molitvice?”



„Znam,“ je odvrnil Dušan in res je znal. Povedal jih je. Gospodje pa so mu stavili vprašanja. Škof je pomignil dijakonu in ukazal prinesiti knjigo. Vzel je iz nje podobico in jo dal Dušanu za spomin.

Miloš je zvesto poslušal. Ko je mati utihnila, se je oddahnil. Všeč mu je bilo, kar je zvedel. Birna se mu je zdela zdaj še veliko lepša. Premišljeval je le še o tem, kako bi se naučil molitvic.

„Janez ima katekizem. On pojde k birni.“

Sporazumela sta se. Janez ga nauči molitvic, Miloš pa preskrbi botra. Koga? To je Miloš že vedel, a povedati ni hotel nikomur.

Končno je prišel zaželjeni dan: Miloš se je prijavil med birmance. Gospod župnik se je začudil, pogledal je Miloša navzdol in zmajal za glavo.

„Premajhen si.“

„Nisem. Saj znam molitvice in katekizem.“

Začela se je skušnja. Vse molitvice je že znal. Ljudje so utihnili in poslušali, stavili so mu vprašanja in se čudili. Nekateri so ga tudi pohvalili.

„Zna,“ je dejal stari Kolar, ki je bil dotlej Milošev najhujši nasprotnik. Potem se je obrnil k župniku, si obrisal za dlanjo sivo brado in nadaljeval: „Zdaj ga kar zapišite k birni, gospod župnik.“

Mladi Lunj, ki je močre poslušal, se ni več smejal. Stopil je k Milošu in mu podaril čokoladnega konja.

„Na!“ je dejal. „Konja ti dam, ker si priden.“

Tudi Janezu je dal takega konja. Milošu so zažarele oči, ko je videl, da zmaguje in da pojde k birni. Rad bi se

oni zahvalil, in v prvem hipu si vedel kako. Opazil je tudi, da Lunj že odhaja, in v glave mu je šinila misel: »Boteri Botra še nimam. Zdaj ali nikoli!« je čutil. »Vprašam ga.«

Tekel je iz hiše za njim in ga dohitel pred velikim hlevom. Toda Lunj je bil silno velik. Miloš ga je moral prijeti za hlačnik, da se je ustavil in potem je bilo treba glasno govoriti. Zato je Miloš slovesno in gromko začel:

»Stric Pavle! Ali naju boste držali k birni?«

»Janeza in mene.«

Veliki mož se je ozrl. Bil je vesel, še brke pod nosom so mu veselo strigle nasmeš.

»Res? Res mene hočeš za botra? L kaj ne! Samo glej, da te gospod župnik sprejmejo!«

»So že.«

»Ne vem, če so — če te bodo.«

»Bodo!« — je rekel Miloš.

Milošu je bilo nerodno. Izpustil je Lunjevo roko in pobegnil v hišo, javil veselo novico. Vedel je, da gleda oster za njim, in lepo je bilo, ker še nihče ne ve, kaj sta se dogovorila. Zato se je Miloš skril v prazno gostilniško sobo in premislil vse še enkrat. Vse je bilo v redu. Naj le še kdo vpraša, ki ne verjame, če pojde k birni. Zdaj bomo videli.

»Kje imaš botra?« bo vprašal Kolar.

»Brez botra ni nič!«

Odgovoril mu bo.

»Botra imam.«

»Imaš?« se bo čudil starec. »Kje? Saj ga nimáš. Ti si je mislil, da ga imaš.«

»Imam, sem rekel.«

»I koga? Kdo pojde tebi za botra?«

»Stric Lunj.«

Tako se je zgodilo. Kolar ni verjel.

»O ne. Stric Lunj? Dajva staviti, da iz te moke ne bo kruha! Napotil si me. Le kdo te je tako napotil? Ali pa lažeš.«

Miloš ni več poslušal. Preveč je verjel v strica Lunja.

»Vprašajte ga!« je rekel in šel.

Stari Kolar je debelo gledal za njim. Mati pa je bila zadovoljna, da si je zbral takega botra.

(Dalje prihodnjic).



Maksa Samsa:

Uspavanka

Premerila luna že pol je neba,
iz dalje zaspani se zemlji smehlja,
daj, snivaj že, otrok moj zlatil!

Zakurili pakčici so ogenj visok,
krog njega vrtijo zdaj drobnih se nog
tam gori ob gozdu na trati.

Otroka, ki siten ne spi še sedaj,
odnese gotovo mali škrat Poberaj
na pašo, kjer plešejo bratci.

Joj, kaj bi pa mama uboga poslej?
Pač žalostina bila po njem bi brez meji,
če sinčka bi vzeli ji škratci!...

Ante Bervar:

Pleši, medved, pleši!

Ljubljanska mladina je doživela te dni veliko prigodo. V Ljubljano je namreč prišel mož, ki je vodil s seboj velikega, starega medveda. Medved je bil privezan na debel železen drog. Otroci so skakali okoli njega in prosili moža:



»Dajte, da bo medved plesal!« Vpili in prosili so tako dolgo, da je mož vzel boben v roke in jel peti:

»Pleši, medved, pleši,
da bo kaj drobiža...«

In medved se je vzel na zadnje noge in začel plesati. Otroci so vriskali in se smejali. Pa je postal medved truden in je le še počasi stopical z noge na nogo. Tedaj se je v hiši, pred katero se je to zgodilo, odprlo okno in plavalas deček je pogledal na dvorišče. Ko je zagledal medveda, je zavpil možu:

»Če bo medved še plesal, vam dam dinar!«

Možu so se zaiskrile oči; takoj je spet začel udarjati na boben in peti:

»Pleši, medved, pleši,
da bo kaj drobiža...«

Medved, ki se je bil pravkar pripravil, da bi malo legel, je zarenčal, vendar pa se je takoj postavil na zadnje noge. In spet je plesal in stopical z noge na nogo. Majal je z glavo, in ko sem stopil bliže, sem videl, da je bil slep. Njegove oči so bile bele in brezizrazne. Bolj ko je gospodar prepeval in tolkel na boben, bolj je medved renčal.

Nehote sem se spomnil, kako uče medvede plesati. Postavijo jih na vročo železno ploščo. Ko medved začuti pod nogami vroča tla, se hitro vzpne na zadnje noge. A plošča je vroča, tako vroča, da tudi skozi debele podplate zadnjih šap čuti žgočo bolečino. Zato začne privzdigovati zdaj eno, zdaj drugo nogo. Med tem pa njegov gospodar neumorno prepeva in udarja na boben. Ta pouk se ponavlja nekaj tednov dan za dnem. Naposled postavijo medveda na cesto. Gospodar zapoje tisto pesem, ki jo je pel vse prejšnje dni, in jame tolči na boben. Ko medved zasliši to pesem, se mahoma spomni neznoznih bolečin, ki jih je prestal na vroči železni plošči. Hitro se vzpne na zadnje noge in začne »plesati«, da si ne bi opekkel podplatov.

Vidite, otroci, to mi je prišlo na um, ko sem gledal medveda v Ljubljani. Na to sem se spomnil, ko so otroci neprestano moledovali okoli lastnika, da bi medved še plesal, čeprav je renčal, čeprav je bil truden in star, čeprav je bil slep...

Zakaj je bil slep? Nekje sem čital, da star medved rad popade ljudi, če ga mučajo. Morda so mu umetno vzeli vid, da ne bi popadel kakega gledalca. Nekoč je bil mogočen gospodar širnih gozdov, a zdaj tava v večni temi in se ne more braniti. Kako bi se branil, ko je slep...

Medved je ves dan hodil po Ljubljani. Na vsakem dvorišču je zaplesal in tudi na cesti je plesal, če je bilo dovolj ljudi okoli njega. Mož je pobiral svetle dinarje, medved je renčal in otroci — otroci so se veselili.

Še nekaj bi vam rad povedal. Ko sem hotel oditi, je stopila h krotilcu medveda drobna deklica. S solzami v očeh mi je pomolila dinar in glasno dejala:

»Gospod, dinar vam dam, če medved neha plesati!«

Dekletcu so je bil ubogi slepec zasmilil.

Vesel sem odšel proti domu. Še so dobri otroci na svetu! Še so mehka in usmiljena srca, ki jih ne zabavljajo čenje uboge živali!...

Mile Klopčič:

Solnce sije

Zdaj so zeleni že vsi gozdovi,
zdaj so vse trate polne cvetov.
Kamor pogledaš — sami vrtovi,
zdi se, da stopil na svet si nov.

Zjutraj umito od rose je drevje,
po polju in tratih kaplje blesté.
Lahno in rahlo trepeče vejevje,
ko dviga se solnce izza goré.

Pa pride solnce, roso popije,
a žeje si silne ne pogasi.
Z vsem svojim žarom na zemljo posije,
pije in pije, kar dajo moči.

Travnik in drevje, njiva in polje,
vse je razgreto, vse že skrbi:
»Danes pa solnce vroče je volje!« —
Solnce pa pije prav do noči.

Čevljar in bogataš

Bogataš je imel veliko hišo in krasno urejeno stanovanje. Na dvorišču pa je stanoval siromašen čevljar. Delal je od ranega jutra do poznega večera in ves dan prepeval. Vsa okoličica ga je poznala; vsi so ga imenovali srečnega čevljarja.

Med tem ko je čevljar veselo prepeval, je sedel bogataš v svoji delovni sobi in premišljeval, kam naj da svoj denar, da ga ne bi izgubil ali da mu ga ne bi kdo ukradel. Vse noči je presedel za pisalno mizo in računal. Ko se je zdaniro, je postal zaspan in legel v posteljo. A spati ni mogel, zakaj z dvo-



nišča se je razlegalo čevljarjevo petje.

Bogataš je poklical svojega slugo in ga poslal k čevljarju z veliko vsoto denarja. Obenem mu je sporočil, da ga prosí, naj ne poje več, ker on ne more spati.

Siromašni čevljar se je zelo razvese-

lil velike vsote denarja. A ko je zvečer legel v posteljo, ni mogel zaspati. Vso noč se je bal, da ga ne bi kdo okradel. V strašju so mu minevali vsi dnevi in vse noči. Odslej ni več prepeval, a tudi delati ni mogel več.

Nekega dne pa se je odpravil k bogatašu, mu položil denar na mizo in dejal:

»Gospod vzemite svoj denar in sreča se bo vrnila v mojo hišo!«

Tako se je tudi zgodilo. Odslej je čevljar med delom spet prepeval, ponoči pa mirno in zadovoljno spal.

Nenavaden zdravnik

Bilo je pred mnogimi, mnogimi leti. Kralj se je v odprtem vozu peljal po mestu. Konji so stopali počasi, zakaj pot je vodila navkreber. Tedaj pa je priteknel majhen deček, ki kralja ni poznal. Vzpel se je na voz in ga poprosil miloščine. Kralj je dal ustaviti voz in vprašal dečka:



»Zakaj ti bo denar?«

Deček je jel pripovedovati, da je njegova mati zelo bolna in da ga je poslala po zdravnika. Bil je pri zdravniku, a ta ni hotel priti k materi, ker deček ni imel denarja, da mu bi bil plačal. Tedaj mu je dal kralj nekaj denarja in velel:

»Pojdi hitro k zdravniku in mu daj denar, potem naj pa pride k tvoji materi.«

Deček se je pristrčno zahvalil in zdržal k zdravniku. Med tem se je kralj odpeljal k siromašni materi. Bolnica je ležala v majhni, temni sobi. Kralj je vstopil in ženica je mislila, da je prišel zdravnik. Jela mu je tožiti o svoji bolezní in kralj jo je mirno poslušal. Potem je stopil k oknu, vzela kos papirja in nekaj napisal. Dejal je ženi, da si mora priskrbeti zdravila, ki jih je zapisal. Nato jo je še malo potožil in odšel.

Nekaj trenutkov nato je stopil v sobo pravi zdravnik. Žena se mu je začela opravičevati, češ, da je že bil

zdravnik pri nji in da se je njen deček bržkone zmotil. Zdravnik je pogledal recept, katerega je bil kralj napisal. Kako se je začudil, ko ga je prečital!

»Ali veste, kdo je bil pri vas?« je vzkliknil. »Sam kralj vas je obiskal. Napisal vam je nakazilo za dva tisoč frankov, da vam pomore iz bede!«

Siromašna žena skoro ni mogla verjeti svojim ušesom. Šele ko ji je zdravnik pokazal kraljevo nakazilo in njegov podpis, je verjela, da bo zdaj res rešena bede in bolezní. Vsa srečna je objemala svojega sinka in se iskreno zahvalila Bogu, da ji je pomagal v njeni velíki nesreči.

Skopuh

V vasi je živel star skopuh. Neprestano ga je preganjala misel, da mu bo nekdo ukradel ves denar. Zato je šel neko noč na vrt. Tam je zakopal denar globoko v zemljo. Podnevi je malo jedel in malo pil, zakaj bil je velik skopuh. Ponoči pa je mislil na svoj zakopani zaklad. Mnogokrat je šel tudi na vrt in pogledal, ali je denar še tam. Nekoč ga je videl sosed, in ko se je skopuh vrnil v hišo, mu je ukradel denar. Lahko si mislite, kako nesrečen je bil skopuh, ko je zapazil tatvino. Sedel je na zemljo in začel mlo jokati in vzdihovati. Tedaj pa je prišel po cesti neznan popotnik in vprašal skopuha:

»Zakaj jokaš?«

Skopuh mu je povedal, da mu je neznan hudobnež ukradel denar.

»Kje ste ga pa imeli?«

»Tukaj sem ga imel zakopanega. Prav pod tem kamnom je ležal,« je z jokajočim glasom odvrnil skopuh.

»Zakaj niste imeli denarja v hiši? Tam bi ga imeli tudi bliže, kadar bi ga potrebovali.«

»Saj ga nisem nikoli potrebovali,« je vzdihnil skopuh. »Hranil sem ga!«

»Potem pa zakopljite kamen namestu denarja, zakaj koristilo vam ne bo ne eno ne drugo!« Tako je dejal tujec in veselo nadaljeval svojo pot.



Kako je mati ukrotila leva

V mesto je prišel cirkus. Zvečer je bila predstava razprodana. Med predstavo pa se je zgodila nesreča. Velik lev je skočil čez železno ogrado in zdirjal med množico. Vsi ljudje so začeli obupno klicati na pomoč in vsak je hitel k izhodu, da bi si rešil življenje. Med bežečimi je bila tudi mlada mati z oročičkom na roki. V svojem smrtnem strahu je izpustila otroka. Tedaj je skočil lev k otroku in ga z zobmi zgrabil za oblekco. Ko je mati to zapazila, je tekla k levu, se vrgla na kolena in začela glasno kričati in no-titi leva, naj ne stori otroku žalega.

Lev je za trenutek obstal in se zagledal v klečečo ženo. Videti je bilo, kakor da razume njene solze in njene prošnje. Previdno je spustil otroka na tla in odhítel proti sredini cirkusa, kjer so ga pazniki spet ujeli in zaprli v kletko.

Delavec in sodnik

Bilo je na Angleškem. K važni sodni razpravi so poklicali za pričó tudi siromašnega delavca. Ko je delavec stopil v sodno dvorano, so se vsi navzoči zgražali nad njegovo siromašno obleko. Eden izmed sodnikov, ki je sedel v talarju in z lasuljo na glavi delavcu nasproti, mu je dejal:

»Zakaj niste oblekli nedeljske obleke, ko ste vedeli, da morate pred sodišče? Poglejte, kakšna je vaša obleka. Polna je gnoja in prahu.«

»Res je, gospod,« je odvrnil delavec. »A tudi vi ste v svoji delavni obleki, zato mislim, da se nisem pregrešil, če sem tudi jaz prišel v svoji.«

Prebrisanec.

Dva moža sta hotela v mesto. Hodila sta že nekaj ur in oba sta bila že precej trudna. Sedla sta pod drevo, da se malo odpočijeta. Tedaj je prišel po cesti pismoša. Eden izmed njiju ga je vprašal:

»Kako dolgo morava še hoditi, da pridva v mesto?«

»Še dve dobri uri,« je odvrnil pismoša.

»Potem pa ne pridva do večera,« je rekel prvi.

»Kako to?« je vprašal drugi. »Če pridva skupaj, tedaj bo hodil vsak samec eno uro!«

Novice za male glavice

Naši principi še uživajo pomladansko solnce v bližini Splita, ob Jadranskem morju. Večkrat pohitijo na izlet v okolico in ob takih prilikah doživijo marsikaj zanimivega. Nedavno so se ustavili blizu hiše nekoga kmetijskega gospodarja. Použivali so malico. Pa pride v bližino kmetova hčerlčica. Prestolonaslednik Peterček jo je takoj povabil, naj prisede in ji je ponudil sadja. Dekletce se ni branilo. Seveda so se hitro zbrali ljudje iz vasi in se niso mogli načuditi, kakva presrčno se razumejo kraljevske principi in kmetijska deca.

Oni dan so se pa principi zopet peljali na sprehod v neko drugo vas. Prestolonaslednik, ki že obvlada angleščino, se je s svojim spremstvom pogovarjal v tem jeziku. To je čula neka kmetica, ki je bila svoj čas v Ameriki in se je tam naučila angleščine. Kar hitro se je umešala v pogovor in sta z mladim prestolonaslednikom dolgo kramljala, za slovo mu je pa kmetica poklonila velik šopek krasnega cvetja s svojega vrta. Menim, da ob teh lepih dneh, ki jih zdaj imamo, tudi naša šolska mladina že željno čaka svobode in premissija, kako bo v počitnicah. Zadnja leta so pri nas razna društva in večje občine začele pošiljati revno ali slabotno deca v tako imenovane kolonije ob morju ali v planinskem svetu. To je hvalevredno in vsak tak otrok se v koloniji, na svežem zraku, v solncu in vodi vidno okrepi. Daleč pa smo še od tega, da bi prav vsi slovenski otroci, ki so potrebni poletnega okrepčila, bili deležni uživanja počitnic v takih kolonijah. Toda začetek je storjen in če bo mnogo volje in še več denarja, se bo dalo tudi to s časom urediti. Začelo pa se bo izvajati tudi tisto, kar se med drugimi narodi že vrši: da namreč starši iz ene države zamenjajo za počitnice otroke s starši v drugi državi. Janezek, kako bi ti bilo všeč, če bi ti za počitnice odšel kam na Francosko, od tam pa bi drug fantek ali deklica prišel na tvoj dom uživati počitnice? Takšne zamenjave otrok so velikanskega pomena. Otroci se v počitnicah igraje naučijo drugega jezika, nove kraje spoznajo. Vidijo, da so tudi drugod prijazni in dobrosrčni ljudje in take mladostne sponzine ohranijo v srcu do groba...

V Ljubljani smo zadnji čas imeli dve prireditvi, na katerih se je šolska mladina izmenitno odrezala. Na dijaškem koncertu, ki sta ga morda poslušali po

radiu, so mladi študenti izvrstno svirali prav težke skladbe. Pretekli ponedeljek pa smo prvič čuli mladinski zbor, ki igra na orglice, ali po štajersko: na ustne harmonike. Okrog 40 otrok je v tem zboru, pa kako znajo igrati! Taki orkestri so v drugih državah že zelo številni in zmorejo marsikaj. Začetek je stonjen tudi pri nas in bo treba poskrbeti, da se po naših šolah čimbolj razširijo mladinski zbori z igranjem na orglice.

V Šmihelu na Dolenjskem se je dvema šolarjema v nedeljo primerilo nekaj nenavadnega. Sta sta v gozd nabirat šmarnice pa sta našla v neki globeli velik bel zavoj. In kaj je bilo v njem? Sama dragocena zlatnina, pet kelihov in druge cerkvene stvari. Ves ta zaklad je lansko jesen neki ropar ukradel v cerkvi novomeških frančiškanov. Zlatnina je seveda bila vržena samostanu, grdi ropar pa bo prejel za tatvino zasluženo kazen.

Manica:

Kako smo šteli

ko smo se igrali »stepe miši«.

I.

Enkate,
penkate,
cukatamé,
abe fabe
dominé.
Erc, perc,
konjeder'c,
vija vaja ven!

II.

Ana bana,
tudeldana,
ena šola
ena vas.
Turška fajfa
tudelbun,
ti si baba,
pojdi vuni!

Ko sem bila lansko poletje s svojo »otroško univerzo« v tivolskem parku in smo se igrali prav to igro, je pa neki fantek takole štel:

An, ban,
pet podgan,
štiri miši
ples je v hiši,
ena mačka jih lovi.
Pojdi jih loviti in tii!

Moja mati

Moja mamica mi je nad vse ljuba in draga. Nijam dovolj besed, da bi lahko izrazil svojo ljubezen do nje. Ona mi je drugi Angel varuh. Prva je zjutraj na nogah in zvečer leže zadnja k počitku, da lahko preživlja mene in mojo sestrico. Če bi izgubil njo, bi izgubil svoje najdražje na svetu.

Albin Bolta, uč. III. razr. v Ljubljani.

Zelo, zelo rada imam svojo zlato mamico. Vse bi dala zanjo če bi bilo treba tudi — življenje. Ona me je že v zgodnji mladosti nogovala, me učila moliti in marsikaj dobrega. Vsak večer in tudi ob nedeljah pri maši molim k Bogu, da bi še mnogo let ohranil mojo dobro, zlato mamico. Kolikokrat sem jo udeležila, a ona je vse potrpežljivo prenašala. Ako sem bila bolna, mi je stregla in me tolažila. Kako le morejo živeti tisti otroci, ki nimajo več mamice! Ne morem si tega misliti. Mi smo res lahko srečni, da jih še imamo. Hvaležni jim moramo biti za njihovo ljubezen in za njihovo požrtvovalnost.

Božena Velikonja, uč. IV. razr. v Pragerskem.

Svoje mamico ljubim najbolj na svetu, zato se bom tudi vedno potrudil, da ji bom napravil kakor mogoče veliko veselja v življenju. Tudi kadar sem poreden in ti nagačam mi takoj huda. Pravi, da me ima zelo, zelo rada, še bolj pa takrat kadar sem prav priden in me gospod učitelj pohvali v beležki. Kadar sem bolan ali pa žalosten me mamica tolaži in neguje. Mamica skrbi zdej zame, ko sem majhen, jaz ji bom pa povrnul vso skrb in ljubezen ko bom velik mož.

Lucijan Juženo, uč. II. razr. na vadnici v Ljubljani.

Ljuba moja mamica! Rad bi imam in vem, da me imaš tudi ti rada. Da bi te lahko vsaj deloma vrnil Tvojo skrb in ljubezen, ti objubim, da se bom vedno pridno učil in da bom vsak dan zate molil. Na svetu ni nikogar, ki bi mi nadomestoval tebe, ljuba mamica, ti mojemu srčcu najljubša mamica!

Branke Rupnik, uč. II. razr. vadnice v Ljubljani.

O, mamica, koliko dobrega si zame naredila! Kako žalostna si bila, ko sem bil bolan. Vedno si bedela ob moji postelji in skrbela zame. Kar je cvetlica rosa, to si ti meni, ljuba mamica! Radši bi bila sama lačna, kakor da bi videla svoje otroke lačne! Ko sem hodil v I. razred sem bil zelo bolan; koliko si takrat pretrpela. In koliko dela si imela z menoj ko sem bil tako bolan! Za vse to sem ti zelo hvaležen. Jaj, da bi bila še mnogo let zdrava v moji bližini. Objubim ti pa, da bom priden. Nič

več se bom igral gumbce in nogavice. Tak bočem postati, da ti bom samo v radost in v veselje. Tako rad bi ti dal danca za Materinski dan šopek rož in če bi mogel tudi vse zvezdice z neba!

Dušan Horvat, uč. III. razr. v Ljubljani.

Moja mamica je najlepša žena na svetu. Njen nežen obraz se mi tako ljubko smehlja in njene svetle oči so kakor dva dijamanta. In če bi hotela govoriti o njeni dobroti tedaj bi moral neskončno pisati. Zato jo ljubim in jo ubogam. Svojo ljubezen mi posebno izkazuje tedaj, kadar sem bolna. Streže mi, me tolaži in mi pripoveduje najlepše pravljice. Ko ozdravim je vsa srečna. Velika in močna je materina ljubezen. K Bogu molim vsak dan, da mi še dolgo ohrani mojo zlato mamico!

Bronica Brecljnik, uč. III. razr. v Domžalah.

Meni je mamica na vsem svetu najdražja in najljubša. Vedno skrbi zame, bo, disi ponoči ali po dnevu. Zato jo ljubim iz vsega srca. Zjutraj me zbudi, da ne zamudim šole in mi pomaga pri oblačenju. Vse kar raztrgam mi pošije, poleg tega pa kuha, pospravlja in dela na polju. O, kako dobra in skrbna je moja mamica! Ljubi Bog, naj živi moja mamica, zdrava in vesela, še mnogo, prav mnogo let!

Danica Cerar, uč. III. razr. v Domžalah.

O sladka beseda »mati« ki mi leži na jeziku, v srcu radosti in žalosti. Ah kako brezmejno je nesrečen tisti, ki ne more več izgovoriti tega imena. Moj prvi smehljaj je veljal njej, in moj poslednji utrip srca naj bo za njo. Kadar zapre svoje trudne oči za vedno takrat se bo začela doba trpljenja zame. Da mi je Bog ohrani še dolgo let! Posebno bom prosil ljubelega Boga v nedeljo ko pristopim prvič k mizi Gospodovi naj jo ohrani žilo in zdravo še mnogo let. To prošnjo naj mi usliši ljubi Bog, pa vem da bo srečno moje življenje.

Dušan Goršič, učenec III. s na Viča.

VIŠEK raztresenosti.

Neki trgovec se je zvečer vrnil s potovanja domov. Ko je prišel do svoje hiše, je videl, da so bila vežna vrata že zaklenjena. Kmalu je zapazil, da nima vežnega ključa s seboj. Pozvonil je in čakal, da kdo pride in mu odpre vrata. Služkinja je odprla okno in pogledala, kdo zvonil. Ker je bila noč temna in meglena, ni spoznala gospodarja. Mislija je, da je kak tujec, in zaklicala:

»Gospoda ni doma!«

»Dobro,« je odvrnil razmršeni trgovec, »bom pa drugič prišel!«

Ploha

Na nebu je bil tak oblak,
solnce je še sijalo vanj,
a bil je črn in ves težak;
dež mu je silil iz špranj.

Letel je čez svet in kosil —
spredaj solnce, zadaj tema —
polja bil, zavetja rosil
in smejal se tema dvema:

Lojzek in Belajev Nacek
sta kazala gole krake,
eden jokec, drugi pacek
sta preštevala koraka.

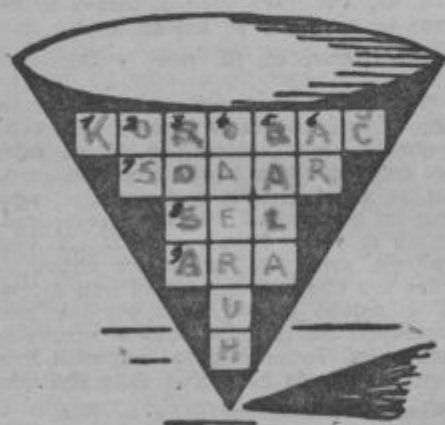
Prej oba dežja vesela,
zdaj umazana od blata.
Nac je Lojzka v vodo sunil,
zdaj oba po njej brkljata.

Kaj pa bo doma potem?
Oče va. Jaz nič ne vem.

Križaljka „Vrtavka“

Pomen besedi:

Vodoravno: 1. Krotitejski prpo-
moček. 2. Obrtnik. 3. Poslanec. 9. Pa-
piga.



Navpično: 2. Del kolesa. 3. Pača-
vina. 4. Človek, ki izžema dotžnike. 5.
Novostina oprona. 6. Ploskovna mera.

Rešitev križaljke »Avto«

Navpično: 1. avto, 2. Soča, 3. as,
5. ah, 6. al.

Vodoravno: 2. Eva, 3. Sava, 7.
mos, 8. Lado.

Rešitev »Posetnice«

1. stenograf; 2. ognjegahasec; 3. pomi-
valka.

Zlogovnice

1.) ja, ja, ma, la, jna, ri, ge, an.

Zloži iz teh 8 zlogov tri ženska krsna
imena, če pravilno postaviš besedo,
drugo pod drugo, boš našel v začetnicah
ime tekočega meseca.

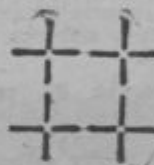
2.) ko, ko, ko, ko, a, an, doh, lin, šo,
di, ol, ra, ni, izi, laj, lja, ton, dor, mar,
van.

Zloži iz gornjih 20 zlogov devet mo-
ških krstnih imen; če pravilno postaviš
imena, drugo pod drugega, boš našel v
začetnicah ime godbenega instrumenta.

3.) ko, so, o, lar, bi, rei, kol.

Zloži iz gornjih 7 zlogov tri mena
ptic; če pravilno postaviš besede, dru-
go pod drugo, boš našel v začetnicah
ime četrtega ptiča.

Igre z užigalicami



Od 16 užigalic, iz katerih je sestav-
ljena gornja slika, jih preloži 8 tako, da
dobiš 2 enako velika kvadrata!

Vprašanja za bistre glavice

1. Zakaj je poletni dan daljši?
2. V katerih deželah imajo dolge noči
in dolge dni?
3. Kaj so guslarji?
4. Katera reka v Egiptu je največja?
5. Kako se imenuje največja morska
žival?
6. Katero je glavno mesto Japonske?
7. Katero je glavno mesto Kitajske?
8. All nosijo Japonci kite?
9. Kako se je imenovala Ljubljana za
časa Rimljanov?
10. Koliko zvezd je na nebu?

Bistrim glavicam

(Rešitev)

Lojzek je iz škatlice odpihal otrobi,
svinčene šibre so pa ostale v škatlici.

Janko je škatlico kratkomalo pomočil
v vodo. Otrobi so z vodo odplovali, š-
ibre pa so ostale v škatlici.

Rešitev računske naloge

$$\frac{9}{3} + \frac{6}{2} + 4 = 10$$